

УДК 811.82:801.6

Погребенник В. Ф., доктор філологічних наук, професор
Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова, Київ

ХУДОЖНІЙ СВІТ ЗБІРКИ «МАГІЯ ВОГНЮ» ДАРІЇ МЕЛЬНИКОВИЧ-РИХТИЦЬКОЇ

У статті вивчено ідейно-естетичні координати художнього світу збірки «Магія Вогню» (2000). Висвітлено коло оформлених в Україні, Італії та США емоцій ліричної героїні, поетична іконографія рідного краю, персонасфера збірки та особливості індивідуального стилю віршів і поем Дарії Рихтицької.

Ключові слова: художній світ, символика, поетична іконографія, лейтмотив, стилістика, вірш, мініатюра.

Дарія Мельникович-Рихтицька – бойкиня з Детройту, в таборах “ді-пі” у Німеччині учениця Євгена Маланюка, авторка ряду поетичних книжок і вдалих спроб у царині художньої прози, лауреат міжнародних літературних відзнак. Віршуючи з дитинства, поетка тільки в зрілому віці дебютувала книжкою “Шовкова косиця”. Вже в цій, як і у кожній наступній збірці української поетки з Америки, наскрізним є образ України, а також “тіснішої” карпатської батьківщини. Завданням цієї розвідки – висвітлити ідейно-естетичні параметри художнього світу Дарії Рихтицької, зокрема поетичної іконографії України у творчості від 1995 р., яким датується найраніший твір “вогненної” збірки, поцінувати вагу та мистецьку вартість поетичного слова книжки, що розкривають специфіку образного мислення авторки та її творчу індивідуальність.

Насамперед варто підкреслити: Рихтицька – лірик понад усе, непересічна мисткиня слова, поетична мова якої прикметна внутрішньою напругою художнього мовлення, пружності вірша. В новій – не останній – збірці вона залишилася вірною собі, життєвій патріотичній і рафінованій мистецькій філософії, вишуканій формі “звільненого” вірша. Розширення ліричного “дихання” поетки в українській темі “Магії слова”, розпросторення себевияву наратора дозволяють констатувати у поезії Д. Рихтицької середини 90-х рр. збереження того дискурсивного характеру образу “Великої України”, що був полемічно спрямований проти зведення батьківщини до одного з суб’єктів Союзу, намагання розчинити рідний авторці народ у безликій спільноті, названій “радянський народ”.

Мистецька реалізація теми Батьківщини супроводилася в авторки на межі віків і тисячоліть плеканням постійних тематично-настрєєвих комплексів (насамперед пов’язаних із Україною й особистим життям ліричної героїні, до певної міри визначених її становищем), зрослою щільністю образів, місткістю ліро-драматизму поетичного

© Погребенник В. Ф., 2016

вислову. Вірші “Магії вогню” уклалися в симетричні розділи з полісмісловими заголовками “Дерева вмирають стоячи”, “Зростання спраги”, “Двері ілюзій” і “Хрест навхрест”. У кожному більше десяти творів, що постали в Детройті впродовж 1998-1999 років, а також в Україні (від 1997 до 1999) і Римі (1995).

Препозицією першого розділу стали слова широї сповіді жінки-українки про любов до рідної країни України (“Багато доріг...”). З цих рядків, неначе промені-радіуси з центру, проросли мотиви (наприклад, чужини) й версифікаційні вирішення. До останніх належить поява римованих рядків, які немов партією скрипки в оркестрі відбивають лейтмотив усієї збірки й суцвіття книжок Рихтицької: “країна / Одна – ...Україна”. Цей концентр художнього світу поетки найбільше сфокусований у першій частині збірки. Адже Батьківщина є головним пафосом і боєм образного слова Дарії Рихтицької. Дійові особи розділу “Дерева вмирають стоячи”, чії образи проходять перед мисленим зором поетки, – Марія Заньковецька, митрополит Йосип Сліпий, власні батько і брат, подружжя А. Пашко і В. Чорновіл, – виступають культурною формантою образу рідного краю, втіленнями української душі, речниками й оборонцями, а дехто й жертвою української ідеї. Тобто слово Рихтицької, від природи по-жіночому камерне, у процесі вибудовування словесно-духового зв’язку з Україною набуває громадсько-патріотичних обертонів.

Психологічний, узагалі духовий зв’язок із батьківщиною – не книжкового походження. Недаремне Дарія Рихтицька, доки дозволяло здоров’я, щороку подовгу замешкувала в Україні, а у заокеанській даліні постійно живе Україною. Вишукана індивідуальна дикція поетки органічно перетопила у мистецькому горнілі імпульси рідних Рожнятова і Карпатських гір, культури й історії батьківщини. Зв’язок із нею переймає особистісні вірші, пейзажні образи, навіть римські поетичні шкідки. Так, центральний персонаж ліричної поеми “Білий голос” – золотокоса дівчина, замкнена від народження за ґратами, що становить самотутній інваріант югянської Аніми, Андрогіне С.Пшибишевського чи героїнь С.Георге. Притчева, “відфольклорна” фактура твору ввібрала й органічно перетопила реалії минулого й теперішнього вітчизни. Скажімо, на трагічну данність колоніальної підлеглості України у ХХ столітті натякають алюзії “холодні Сибіри”, уярмлені люди без національної пам’яті, а також непрохані прибульці, які “Свої порядки / Наводять, / Навіть / Дівочі / Пісні / Чужими Словами / Баламуять” [1, с.14].

Морально-етичний осуд пізнаних та “олітературених” сучасних деформацій життя вже пострадянської України та побуту краян утілено у символічних образах “келиків отрути” горіччаної й “голосіння плаксивої гармошки” – емблеми історично чужих укорінених впливів на український побут. Стилістика поеми резонує доктором болю громадянам незалежної України, суголосного настроям української літературної класики попереднього часу. Так, принаймні асоціативно спорідненими бачаться риторичні запитання Рихтицької: “Чому / Не стукотять / Молотки / При будівлі / Нової світлої / Хати?” та “Як довго / Ще буде / Прокляття / Над народом тривати?”, з одного боку, й аналогічні конструкції в “Думах старика” О. Кобилянської і в вірші “І ти колись боролась, мов Ізраїль...” Лесі Українки.

Гран автобіографізму в багатостраждальному сподіванні героїні-дівчини в настання кращих часів для рідної землі; генетично успадкована в античних мудреців віра в спромогу знайти людину навіть у темряві; співдія виражальних засобів неоромантики та оновлених імпресіонізму й експресіонізму; драматизм і алегоричність, дечим зівставна з

“Осінньою казкою” тієї ж Лесі Українки; неочікувані прориви рим (“Темниці / Без світла / І зірниця”, загалом ізведених у поетки, як висловився Ю. Шевельов, до “кістякового мінімуму”, – все це видається цікавими прикметами громадянської теми поезії 90-х рр.

Історичні вектори образу України реалізують “Мариво війни” і “Терни жалю”. Ці твори актуалізують пам’ять серця про брата Мирона, воюка УПА, та батька авторки. У першому з них жаклива неонатуралістична візія періоду боротьби УПА з окупантами батьківщини розпросторюється у вражаючий малюнок етапування ешелонами й викінчується сюрреалістичним видінням: “З обмотаних / Ганчір’ям / Ран / Сочився / Біль / – Мосї провини...” [1, с.16].

Така манера вислову української інтелігентної душі, нестандартна для материкової “жіночої” поезії, сприяє оформленню небайдужого “літописного” стилю повістування про репресії в Україні. Урешті – виявляє реалізований хист миттєвого психологічно-словесного “портретування” рідних (образ батька в дзеркалі споминів, “Терни жалю”). Дарія Рихтицька зуміла водночас схопити стосунки генерацій у плінні часу, передати духовий зв’язок українських батьків і дітей, відтворити у жанрі медитації та в техніці “потоків свідомості” силу любові й красу України, наголосити необхідність українських перемог. Запорукою їх – “калиновий вогонь” молодих патріотів. Тож твори Рихтицької – своєрідний антидот для свідомості українців, прим’ятої, за словами публіциста Симона Петлюри, віковими історичними негодами.

Сильно проступаючому в громадській ліриці патріотичному свідогляду поетки і її таланту поетичного цвітіння слова під силу надати побаченому і передуманому загальнішого звучання. Це зроджує писання неоднорідного значення, як молитву “Час / Остудив / З душі / Власної / Мій край” [1, с.53]. Прикметна тяглістю власної внутрішньолітературної традиції (аналог – “Скарга” зі зб. “Шовкової косиці”), вона виявляє по-філософськи дозріле й по-жіночому небайдуже, емоційно наснажене розуміння ментальності українців.

Улітку 1999 р. у Детройті авторку мучили антиміленарні настрої – біль від рабської свідомості, сну народу. Закляте екзистенційне коло множить не інвективність лірики Д. Рихтицької, – навпаки, викликає готовність самоспалитися, йдучи крізь терня до України, щоби прорости з попелу у новій і гідній батьківщині. Надію ліричній героїні дарує не шпенглерівська концепція циклічності історії, як О. Ольжичу, і не свідомість хтонічної сили роду і рідного чорнозему, як Б. Кравцеву. Її надихає молитовна інтерпеляція пуанту: адже всемогутньому Богові під силу і вдруге світ сотворити, на цей раз – із нашої “рідної” порожнечі.

Лірична поема “Рим”, створена в вічному місті, представляє у збірці рількеанський (із роману “Записки Мальте-Лявріде Брітге”) мотив необхідності обсервування багатьох міст, людей, птахів і квітів задля самоусвідомлення й творчої реалізації. Рим Рихтицької, художньо змодельований на перетині мандрівних вражень і відлунь власної душі, перебуває у прямому стосунку до України. Адже суб’єктивні переживання на відстані від ока до серця під пером поетки – і внутрішньоукраїнського характеру. Так, у підтексті згадки про тісноту римських вулиць живе пам’ять про ширину міст “Великої України” як відбиття родової вдачі українців. Буйна уява мисткині слова, засвідчена візією в Колізеї перших християн у пазурах диких звірів, образне мислення естетки з контрастно-зоровим уластичненням упроваджує трагічну рідну проєкцію: в Києві тому

менше давньої старовини, що її з'їли “звірі у людському тілі”. Образ Риму, створений не байдужим пером пересиченого туриста, а скоріше за латентним орієнтиром поезії “Дим” Лесі Українки, “націоналізовано” у порівняннях італійської й української природи, в історико-культурних паралелях, навіть у радісній емоції від зустрічі з краєвином, у житійній нотатці про патріарха “Йосифа Сліпого / І святого”.

З часом у світі шедеврів Рісорджімента героїні починає бракувати рідніших канонів краси, “Ікони візантійської Східної”. Не полишає її пам'ять про наших чорнобильських мадонн. Лірично-розмислова течія поеми наснажується високими емоціями перед “Пістою” Мікельанджело, дихає відчуттям повноти життя, вбирає філософський роздум про міру й надмір естетичних вражень, і зроджує моральний імператив українству – пам'ять «Не загубити – / Культуру / Рідну / Поважати» [1, с.39].

Все це вмістила у собі дотримана художньо-щоденникова фактура тексту резолютивно мудрих і зірко вловлених “нібито тільки вражень”, вербальних конструкцій. Безперечно, така форма дібрана вдало: читач, між іншим, “реконструює” образ автора з мандрівничих вражень, стаючи при цьому неначе їх співавтором, а між щоденникарем і читачем протягаються нитки зв'язку і довіри. В реакціях на римську довколишність виповіла поетка почасти й себе. Скажімо, у психологічному портреті “Марія Заньковецька” цьому опосередковано слугують деталі акторської манери великої артистки, сама ментальна лірична “фотографія” її душі з домінантою – “Жагучою / Тугою / За величним / І прекрасним” [1, с.51].

Мистецькі й особистісні мотиви позначені в Рихтицькій вишуканим естетизмом самотності й тиші, високоідеалістичним підходом до творчого акту як до Різблення Слова “На всі часи”, творення музики поезії і себе самої у владанні “Божественного Подиху”. В вірші “Веселка” підґрунтям творення музики життя (поезії), а з нею – і себе самої через пошуки духовного (пор. із “Царівною” Ольги Кобилянської), виступив мнемонічний фактор. Спогад дитинства про світляну веселку в українських Карпатах став відправним моментом у рефлексуванні про людську безпорадність перед злом, а сама райдуга набула емблематичного значення надії нашого краю.

Поема “ad memotiam” Чорноволу, названа “Трояндна печаль” і сповнена голосільницьких інтонацій, є останнім “прости”. Щемного ліро-психологізму реквієму додав умовний сценерій подружнього життя двох споріднених душ, В'ячеслава й Атени (Пашко), але погляд із приватної перспективи тут не домінує. Тому звучить “Трояндна печаль” не по-жіночому грізним “мemento” (мотив непростяння ворогам рідного краю, відплата за кривду всієї України), й гідною епітафією, і філософським нагадуванням про необхідність “Провідників / Своїх / Поважати, / А зайдів / Геть прогнати” [1, с.62].

Духу народного героїчного епосу надали поемі дієслівні рими, вислів козацького презирства хоч би до лютої смерті. Картина величавої похоронної процесії, якої давно не бачив Київ, траурна і водночас по-імпресіоністськи сонцебризна, інтонована “Бам – бам” церковних дзвонів й алітерацією, що підкреслила біль втрати. Завершальна частина мистецького обрамлення, мініатюра “Хто прагне див”, дарує ту радість упізнання літературних перегуків понад роки, що говорить не так про рацію компаративістів, як про духову єдність української поезії, різних генерацій, спільноту письменницьких поглядів і відчуттів. Бо ідея неповторних див рідної землі у Рихтицької наче проросла з рядків відомої медитації Є. Плужника.

Серед писань другого розділу “Магії вогню”, часом експериментальних, домінує комплекс гармонійності українських світу й особи, нерідко доведений “од супротивного” (“Ти рухаєш губами...”), на метафізичному рівні (“Як вдихнути життя?”) чи й за допомогою інтроспекцій (“Аромат дружби”, уластичнений естетичною свідією зміслів). Ідейно-художнім осердям тут є образне вистудювання таких гідних української кордоцентричної людини високоцінних її проявів, як тривка приязнь і любов.

Центральним твором книжки вважаємо елегійну філософську поему “Ватра”, що й “спрофілювала” семантику заголовка (присвячено твір друзям, які відійшли в таїну західних меж). Віршовий мартиролог, а водночас груповий портрет і апологія покоління дітей України з вогненного кола війни, “Ватра” означує поетичне слово через метафоричне згущення амбівалентної образності вогню. Вагома в символіці багатьох попередників, вона багатоманітно обігрується письменницею. Так, вогонь репрезентує іскриста ватра. Саме до неї, згідно міфопоетичного погляду українських верховинців, гостять душі померлих. З цього семантичного гнізда виростають похідні образи: полум’я вогню як своєрідного магійного кристалу, вогника пам’яті, жару любові, теплого світіння ще регенсбурзької дружби вигнанців із батьківщини, вогнища надій у серцях.

Оптимістичне вістря поеми підносить незгасне палання ватри Віри, Надії та Любові назустріч безсмертю всупереч розходженням перехресних стежок життя, усе більшому звуженню кола людей круг огню. В Шевченківсько-Франківських урочих інтонаціях авторкою провіщено кращу українську перспективу. Бо будиться з “Зимового / Сну / – Україна / Наша / – І жде / На своїх / Дітей – / Що розбіглися / По чужих / Краях – / Тож Об’єднаймося / В одну родину! / Не відходім / Від ватри / Далеко – / Бережим Її тепло / І жар любови, / Щоб вогонь / Не погас / У попелищах / Свар” [1, с.104].

Патріотичний первень “Ватри” продовжив вірш “Смерека колюча”. В ньому колективний образ “нас” теж зігріває вогонь, антидот од “самоспалення безділля”. Для ліричного наратора це вогник надії, що Україна знову воскресне в Україні. Мотиви кохання й часу, любові й самоти, палу й туги, образ саду весни і спокус, цнотлива еротика з берегів баварського Ізару сполучені у збірці так само природно, як поєднувалися контрасти в бароковій серенаді. Добре ліричне “перемикання” часу, вправні викінчення, словесне малювання обмеженою кількістю контрастних кольорів – усе це атрибуту ліричної виразності віршів про неілюзорне. За загальнолюдської значущості сердечних переживань “біографічна” любосна поезія Дарії Рихтицької є ще й по-українськи колоритною. Про це свідчать символіка барвінку і калиногрона, образи леваді і скороводинського саду. Навіть німецькі топоніми – вони вже й “українські”, ті Регенсбург, Ізар.

Іншого типу – вірш “Нелітаючі птахи”, написаний 2 лютого 1997 р. у купе 423-го потягу Київ-Тернопіль. Це поетичний “щоденник” мандрівних нотаток, що передають погляд культурної людини західного світу на українські “недопорядок”, не тільки залізничний, на знайоме безголів’я. Ліро-епічна поема не ідеалізує Україну й українців, опановуючи часом осяги чорного гумору, невеселими є й реалії дійсності (затруєне повітря тощо) Сюрреалістичним – малювання сучасного українського простолюдина з кравчучкою. Не умовна, а, здається, реальна вагонна бесіда, з якої постає ненормальний триб життя з пияцтвом на “червоні” свята й у чорні будні, жажливий визнанням тако-го вегетування за нормальний спосіб людського існування. Неонатуралізм вуличних чи метрополітенівських епізодів із прохачами, каліками, повіями й терпінням старих жінок,

як пенсіонерки, котра мучиться, прогодовуючи внуків за мізерну пенсію, – контрастний до поеми “Рим”. Тут сама за себе говорить неприкрита “трагедія оголеного життя” в Україні – цій постколоніальній “загратованій зоні божевілля”.

У поєми “Нелітаючі птахи”, яку можна розглядати як дзеркальний відбиток радянських кітчевих прикрашань буття України, фігурують новонабуті після “непівських” 20-х років соціальні й сатиричні контрасти, загострено-карикатурні образи (черевата золотозуба “барішня” у норковій шубі). Русизми навіть в мові автора відтворюють загрозливий феномен суржика у мовному світі Києва, де “матушка Росія” залишила тривкі карби.

Серед чорного “сюру” надію письменниці дарує пам’ять України та роду, в якому українки були берегинями родинних вогнищ і етнічних традицій, патріотична опінія старенької бідної жінки: “Але Україну / Маємо / І нікому / Не віддамо...” [1, с.174]. Цей песимістично-оптимістичний твір про тяжку дорогу України до себе самої, про розбиття рідного роду чужими впливами малюванням української руїни далекий від пасторальної ідилії.

Гарний настроєвий крайобраз із зимового вікна потягу закономірно переводиться в його фіналі у площину патріотичного вислову, своєрідної присяги на вірність батьківщині: “Яка убога / Ти не була б, / Україно, / Ти найгарніша, / Найщиріша / Є мені – / Від усіх / Чужих / Країн у світі” [1, с.176].

У такий спосіб мова, далека від ідилічної поетичності, солодкості чи дешевого пафосу, прозаїзована й твереза, відтворює дійсний образ рідної батьківщини, дуалістичний. Полишаючи її, українська мандрівниця у полоні “радості безрадісної” висловлює афористично водночас науку і правду вкорінення у рідній землі (“Ми котимось за вітром”), етнодидактичну настанову (“Хай гіркота полину”).

У заключній добірці мініатюр збірки живе дух максими, вишукане вміння конденсувати думку й переживання, звучать народні мелічні образи й неологізми (“Будь яке / Щастя / Короткочасне”). Карпатський “кольорлокаль” утривають образ палкої горянки – княгині-чаклунки, преніжної жінки, фольклорні аплікації (батько героя-легія, карпатського “майстра правдивого”, – вітровий хлопець). Багата символіка твору – місячна, гірська й інша, втім полум’я й огню, що є кодом сердечного жару героїв. Ця символіка у вірші «На скроні білих яблунь» розпросторюється в життєве кредо – пронести крізь шторми життя та в полум’ї долонь тремтливу свічу, розростається у заповітне бажання, виблене патріотичне “сакрум”: “Щоб тільки / Люди / Не пурались / Рідної Землі...” [1, с.253].

Майже сто поетичних “окрушків” Рихтицької являють дар проростання думки, здатні стисло, багато що сказати розумові й серцю *sub specie aeternitatis*, вправно відтворити етноментальну елеґійність (мініатюра “Стерши крила” – парафраз “Журавлів” Б. Лепкого). Презентовані у мініатюрах й українські ескейпізм, життєві філософії духовності, стоїцизму. Туга за катарсисом і реліґійна апіорність, риси питомо українського кордоцентризму, самобутні вигини думки й образно-версифікаційні знахідки, багата мовна палітра, втім деколи гуцульські фонетичні норми (“...я тьжжко / Люблю / Скрипала”), – характерні прикмети цих мініатюр, “зернятко” багатой душі українки. Вони зберегли питомі риси поем – визначальний характер музичного слуху і фразового ритму «звільненого» вірша (від франц. *verse libere*), архітектоніку збірки з великими полями-екранами праворуч і ліворуч, на які читач може спроектувати візі власної образної уяви.

Шукання Рихтицькою-поеткою гідної батьківщини, нового і гарного світу вилилось у відкриття незнищенності української Атлантиди, оформилося в музику слова, добуту за допомогою легкості й гнучкості мови, багатства цезур, алітераційної й асонансної евфонії, чергування окситонних і парокситонних клаузул, відлунь народного мелосу.

Магія таланту, влада України над образною палітрою письменниці, її лірична тепло-та і поетична ласкавість (відзначені й визнані діаспорою дослідницею Аріадною Шум, авторкою повстанських пісень Мартою Гай, поетками і дослідницями з України Ольгою Слоньовською, Марією Чумарною) стали цінним дарунком читачам, неповторною актуалізацією вишуканого художнього світу жіночої ідентичності й поетичної наснаженості ліричного слова Україною.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Мельникович-Рихтицька Дарія. Магія Вогню / Поезії (вст. стаття В.Ф. Погребенника) // Дарія Мельникович-Рихтицька. – Детройт, 2000. – 270 с.

Погребенник В. Ф., доктор филологических наук, профессор
Национальный педагогический университет им. М. П. Драгоманова, Киев

ХУДОЖЕСТВЕННЫЙ МИР СБОРНИКА «МАГИЯ ОГНЯ» ДАРИИ МЕЛЬНИКОВИЧ-РИХТИЦКОЙ

В статье исследованы идейно-эстетические координаты художественного мира сборника «Магия Огня» (2000). Освещен круг рожденных в Украине, Италии и США эмоций лирической героини, персонификация сборника и особенности индивидуального стиля стихотворений и поэм Дарии Рыхтицкой.

***Ключевые слова:** художественный мир, символика, поэтическая иконография, лейтмотив, стилистика, стих, миниатюра.*

Pohrebennyk V.

THE ART WORD OF DARIJA MELNYKOVYCH-RYCHTYTSKA'S COLLECTION “THE MAGIC OF FIRE”

The idea-aesthetic coordinates of the art world by collected volume “The Magic of Fire” (2000) are investigated. The circle of lyrics heroine’s emotions borned in the Ukraine, Italy and USA, the personage sphere of collection and peculiarities of Darija Rychtytska’s verses and poems individual style are elucidated.

***The key words:** art word, symbolism, poetic iconography, leitmotif, stylistics, verse, miniature.*

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Видавничий дім Дмитра Бураго

*****

Наукове видання

«МОВА І КУЛЬТУРА»

Випуск 18

Том V (180)

Київ
2016

Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко

Издательский дом Дмитрия Бураго

*****

Научное издание

«ЯЗЫК И КУЛЬТУРА»

Выпуск 18

Том V (180)

Киев
2016

М 74 МОВА І КУЛЬТУРА. (Науковий журнал). – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2016. – Вип. 18. – Т. V (180). – 488 с.

Наукове видання «Мова і культура» засноване у 1992 році

Видання зареєстроване Міністерством юстиції України.
Свідоцтво КВ № 12056-927ПП від 4.12.2006 р.

Затверджено постановою президії ВАК України
від 18 листопада 2009 р. № 1-05/5

Засновники:

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Видавничий дім Дмитра Бураго

Видається за рішенням Вченої ради Інституту філології
Київського національного університету імені Тараса Шевченка від 19.02.2007 р.

Головний редактор Д. С. Бураго

Редакційна колегія:

канд. філол. наук, доц. **П. П. Алексєєв**; д-р філол. наук, проф. **В. М. Брицин**; д-р філол. наук, проф., академік АН ВШ України **Ю. Л. Булаховська**; д-р філол. наук, проф. **О. П. Воробйова**; д-р філол. наук, проф., академік АН ВШ України, заслужений працівник ВШ України **Л. П. Іванова**; д-р філол. наук, проф. **Т. В. Клеофастова**; д-р філол. наук, проф. д-р філол. наук, проф. **Ю. І. Корзов**; д-р філол. наук, проф. **Н. В. Костенко**; д-р філол. наук, проф. **О. О. Корнієнко**; д-р філол. наук, проф. **Г. Ю. Мережинська**; д-р філол. наук, проф. **А. К. Мойсієнко**; д-р філол. наук, проф. **Ю. Л. Мосенкіс**; д-р філол. наук, проф. **Н. Г. Озерова**; д-р філос. наук, проф., академік НАН України **О. С. Онищенко**; д-р пед. наук, канд. філол. наук, проф. **Г. В. Онкович**; д-р філол. наук, проф. **Т. А. Пахарєва**; д-р філол. наук, проф. **Г. Ф. Семенюк**; д-р філол. наук, проф., академік НАН України, заслужений діяч науки і техніки України **В. Г. Скляренко**; д-р філол. наук, проф. **Н. В. Слухай**; д-р філол. наук, проф. **О. С. Снитко**; д-р філол. наук, проф. **Е. С. Соловей**; д-р психол. наук, проф., член-кор. АПН України **Н. В. Чепелєва**.

ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ ТА КОМПАРАТИВІСТИКА

<i>Висоцька Н.О.</i> ТЕКСТИ ТА/АБО КОНТЕКСТИ: ДИНАМІКА АНАЛІТИЧНИХ СТРАТЕГІЙ У ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧІЙ ДУМЦІ США	5
<i>Гальчук О.В.</i> МІФОПОЕТИКА ЯК МОДУС МЕТАТЕКСТУ АНГЛІЙСЬКОГО НЕОРОМАНТИЗМУ	12
<i>Юдин А.А.</i> ФОРМИРОВАНИЕ ИНСТИТУТА АВТОРСТВА В ЛИТЕРАТУРЕ КИЕВСКОЙ РУСИ	18
<i>Калашиникова О.Л.</i> «ДИАЛОГ С «ЧУЖИМ ТЕКСТОМ» В СОВРЕМЕННОМ ФРАНЦУЗСКОМ РОМАНЕ (Ф. БЕГБЕДЕР, М. УЭЛЬБЕК, Г.МИОССО).	25
<i>Кормилов С.И.</i> К ПРОБЛЕМЕ СИНТЕТИЧЕСКОЙ ТЕОРИИ ЛИТЕРАТУРЫ: ЭЛЕМЕНТЫ И КАЧЕСТВА ХУДОЖЕСТВЕННОГО ПРОИЗВЕДЕНИЯ	35
<i>Свенцицкая Э.М.</i> СПЕЦИФИКА ХУДОЖЕСТВЕННОГО СЛОВА В СОВРЕМЕННОМ ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИИ	50
<i>Шеховцова Т.А.</i> «ЧЕЛОВЕК В ПЛАЩЕ»: ОБ ЭВОЛЮЦИИ ОДНОГО ЛИТЕРАТУРНОГО ТОПОСА	56
<i>Юферева Е.В.</i> ИНТЕРПРЕТАЦИЯ РОМАНТИЧЕСКОГО КАНОНА: ПУТЕВЫЕ ЦИКЛЫ А. МИЦКЕВИЧА И ПОЭТОВ 1880-Х ГГ.	67
<i>Вишиницька Ю.В.</i> МІФОЛОГІЧНІ СЦЕНАРІЇ В СУЧАСНОМУ ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ: СПРОБА ТИПОЛОГІЗАЦІЇ.	74
<i>Морева Т.Ю.</i> КОНФИГУРАЦИЯ ТОЧЕК ЗРЕНИЯ В РАССКАЗЕ А.С. ГРИНА «СЕРЫЙ АВТОМОБИЛЬ»	82
<i>Мурейко А.Б.</i> ТИПОЛОГІЧНА ПОДІБНІСТЬ ХУДОЖНЬОГО ПСИХОЛОГІЗМУ НОВЕЛІСТИКИ ПРОСПЕРА МЕРІМЕ І МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО	89
<i>Онопрієнко А.Д.</i> МОТИВ «ТУГИ ЖИТТЯ» («ENNUI DE VIVRE») У ПОЕЗІЇ Ш. БОДЛІЕРА ТА Ф. СОЛОГУБА	94
<i>Садовська Ю.В.</i> «ПІ, ХТО ЗНИЗУ» У ТВОРАХ ПРО РЕВОЛЮЦІЮ (М. АСУЕЛА, О. ФАДЄЄВ)	100
<i>Сподарец Н.В.</i> МИРООБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ ДИСКУРС ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЯ: ОТ МИРА ПРОИЗВЕДЕНИЯ К АВТОРСКИМ МИРАМ ПОЭТОВ СЕРЕБРЯНОГО ВЕКА	106
<i>Чередирик Л.А.</i> МИР СЕРВАНТЕСА И МИР БУЛГАКОВА В ПЬЕСЕ «ДОН КИХОТ»	112

ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА

<i>Степанова А.А.</i> ЖАНР РОМАНА-ИНТЕРВЬЮ В ТВОРЧЕСТВЕ РОМЕНА ГАРИ («НОЧЬ БУДЕТ СПОКОЙНОЙ» КАК ОПЫТ КУЛЬТУРНОЙ БИОГРАФИИ)	118
<i>Андропова Л.Г.</i> ПОЭТИКА ЗАГЛАВИЙ «РИМСКИХ РАССКАЗОВ» АЛЬБЕРТО МОРАВИА	129
<i>Бутевич В.</i> ЗАМІТКИ ПРО ОДИН ВІРШ ЗБІГНЄВА ГЕРБЕРТА У НІЦШЕАНСЬКОМУ КОНТЕКСТІ	137
<i>Дмитрієва В.В.</i> АРХЕТИПНІ ОБРАЗИ КАЗКИ ПРО СИНЮ БОРОДУ У ДОБУ МОДЕРНІЗМУ	144
<i>Євтушенко С.О.</i> ПОСТКОЛОНІАЛЬНІ ОБРАЗИ СХОДУ У ТВОРАХ АНГЛО-ІНДІЙСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ	152
<i>Колісниченко А.В.</i> МІФІЧНИЙ СИНКРЕТИЗМ ХУДОЖНЬОГО ПРОСТОРУ ПОЕМИ ГАРТА КРЕЙНА «МІСТ»	158
<i>Кравітнюк G.</i> THE IMAGE OF THE VICTIM IN DETECTIVE STORY “ A SCANDAL IN ВОНЕМІА” BY SIR A.C. DOYLE	166

РУССКАЯ ЛИТЕРАТУРА

<i>Анненкова Е.С.</i> «МОЙ СЧАСТЛИВЫЙ КИЕВ»: ОБРАЗ КИЕВА В ПРОЗЕ ГАЛИНЫ КУЗНЕЦОВОЙ	172
<i>Бубенок О.Б.</i> ОБРАЗ ХАЗАР В ФОЛЬКЛОРНЫХ СЮЖЕТАХ «ПОВЕСТИ ВРЕМЕННЫХ ЛЕТ»	179
<i>Дербенёва Л.В.</i> СРАВНИТЕЛЬНЫЙ МЕТОД КАК ПРИНЦИП ИССЛЕДОВАНИЯ РОМАНА В ИСТОРИКО-ЛИТЕРАТУРНОЙ КОНЦЕПЦИИ П.Д. БОБОРЫКИНА	189
<i>Ильинская Н.И.</i> ДЕМИФОЛОГИЗАЦИЯ МАССОВОГО СОЗНАНИЯ В ПОЭЗИИ РУССКОГО КОНЦЕПТУАЛИЗМА	195
<i>Корниенко О.А.</i> ИГРА В ХУДОЖЕСТВЕННОМ МИРЕ С.Д. КРЖИЖАНОВСКОГО (О «ШАХМАТНОМ КОДЕ» В ПРОЗЕ ПИСАТЕЛЯ)	202
<i>Мусий В.Б.</i> СЕМАНТИЧЕСКИЕ ОППОЗИЦИИ В РАССКАЗЕ А.С. ГРИНА «НОЧЬЮ И ДНЕМ»	213
<i>Сакрэ Н.В.</i> ОТ ОДОЕВСКОГО К ЧЕХОВУ : ИЗОБРАЖЕНИЕ ВРАЧА В РОМАНЕ ЕВГЕНИЯ ГРЕБЕНКИ «ДОКТОР» КАК ОДИН ИЗ ЭТАПОВ ЭВОЛЮЦИИ ОБРАЗА	220

<i>Шестакова Э.Г.</i> ТИШИНА ГОР: ПРЕДВОСХИЩЕНИЕ ЭКЗИСТЕНЦИАЛИЗМА В РАННЕЙ ПРОЗЕ И.А. БУНИНА	227
<i>Абабина Н.В.</i> ЧЕХОВСКИЙ ГЕРОЙ В ЭПОХУ ПЕРЕХОДНОСТИ	237
<i>Астахова А.А.</i> ЖАНРОВО-СТИЛЕВЫЕ ОСОБЕННОСТИ РАССКАЗА Ю. КАЗАКОВА «СВЕЧЕЧКА»	245
<i>Белогорская Л.В.</i> СПЕЦИФИКА ХУДОЖЕСТВЕННОГО ПРОСТРАНСТВА ФЕЕРИИ А.С. ГРИНА «АЛЫЕ ПАРУСА»	251
<i>Боровская Е.Н.</i> НАУЧНАЯ МЫСЛЬ И НАТУРФИЛОСОФСКИЕ МОТИВЫ КАК ОДИН ИЗ ФОКУСОВ ПОЭЗИИ М. ЛОМОНОСОВА И Н. ЛЬВОВА	259
<i>Еремина-Чащина М.В.</i> СПЕЦИФИКА ГОРОДСКОГО ПРОСТРАНСТВА В ОЧЕРКАХ СИГИЗМУНДА КРЖИЖАНОВСКОГО	264
<i>Мельник Т.Н.</i> К ПРОБЛЕМЕ СТИЛИЗАЦИИ В ЛИТЕРАТУРЕ (РОМАН В. ШУКШИНА «Я ПРИШЕЛ ДАТЬ ВАМ ВОЛЮ»)	270
<i>Поздняков М.М.</i> ДОВЛАТОВ О НАБОКОВЕ (С ИРОНИЕЙ И ЛЮБОВЬЮ)	275
<i>Таратута С.Л.</i> АЛЛЕГОРИЯ КАК СПОСОБ ВОПЛОЩЕНИЯ АВТОРСКОЙ КОНЦЕПЦИИ В ПЬЕСЕ Е.ШВАРЦА «ДРАКОН»	280
<i>Шуберт А.Н.</i> ПОЭТИКА МУЗЫКАЛЬНЫХ НОВЕЛЛ С.Д. КРЖИЖАНОВСКОГО	287
<i>Хинкиладзе Е.В.</i> ТРИЛОГИЯ В.П. КРЫМОВА «ЗА МИЛЛИОНАМИ» И «ПАМЯТЬ» ЖАНРА ПЛУТОВСКОГО РОМАНА	294

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

<i>Погребенник В. Ф.</i> ХУДОЖНІЙ СВІТ ЗБІРКИ «МАГІЯ ВОГНЮ» ДАРІІ МЕЛЬНИКОВИЧ-РИХТИЦЬКОЇ	300
<i>Свербілова Т.Г.</i> ІМАГОЛОГІЧНИЙ РІВЕНЬ ЗОБРАЖЕННЯ КИЇВСЬКИХ ІСТОРИЧНИХ ПОСТАТЕЙ 1918-1919 РР. У СПОМИНАХ, КІНО І ДРАМАТУРГІЇ 1920-1930-Х РР.	307
<i>Александренко В. В.</i> ЖАНРОВА ДИФУЗІЯ МАЛОЇ ПРОЗИ Д. МАРКОВИЧА (НА ПРИКЛАДІ ТВОРІВ «НЕВДАЛИЦЯ», «БРАЗИЛІЯНИ»)	315
<i>Бикова Т.</i> ТАНАТОЛОГІЧНИЙ МОТИВ ГУЦУЛЬСЬКОГО ТЕКСТУ МАРКА ЧЕРЕМШИНИ	319
<i>Бледних Т.Ю.</i> ПОЕТИЧНА ТВОРЧИСТЬ АНДРІЯ ЧУЖОГО	325
<i>Борбунюк В.О.</i> «САМЫЙ ВЫБОР ШЕВЧЕНКО СВИДЕТЕЛЬСТВУЕТ О ВАШЕЙ ПОЭТИЧНОСТИ...»: И. БЕЛОУСОВ – ПЕРЕВОДЧИК «КОБЗАРЯ» Т. ШЕВЧЕНКО	330

<i>Кобелецька О.І.</i> ІЛЮСТРАЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ ПОГЛЯДІВ НАРОДУ В УКРАЇНСЬКОМУ ФОЛЬКЛОРІ КІНЦЯ 10-Х –ПОЧ. 20-Х РР. ХХ СТ.	337
<i>Осьмак Н., Кирицька В.</i> СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА МОДЕЛЬ МАСКУЛІННОСТІ У РОМАНІ «МІСТО» ВАЛЕР'ЯНА ПІДМОГИЛЬНОГО	346
<i>Осьмак Н., Фулей Д.</i> ХУДОЖНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОХОВАЛЬНОГО ГУЦУЛЬСЬКОГО РИТУАЛУ В РОМАНІ «СТРАЖ-ГОРА» СТЕПАНА ПУШИКА	352
<i>Процик І.В.</i> СОНЦЕ ІВАНА ДРАЧА	356
<i>Урись Т.</i> ТОПОНІМИ ЯК МАРКЕРИ НАЦІОНАЛЬНОЇ СПЕЦИФІКИ ТВОРІВ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ ПОЕТІВ	361

ДОСЛІДИ: АНАЛІЗ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ

<i>Абрамович С.Д.</i> О СТРУКТУРЕ ХУДОЖЕСТВЕННОГО ОБРАЗА У ХЛЕБНИКОВА	368
<i>Игошева Т.В.</i> ЖАНРОВИЙ СЛЕД ЭЛЕГИЧЕСКИХ МОДЕЛЕЙ В СТИХОТВОРЕНИИ А. БЛОКА «О, НЕТ! НЕ РАСКОЛДУЕШЬ СЕРДЦА ТЫ...»	375
<i>Костенко Н.В.</i> НЕКЛАСИЧНИЙ ВІРШ ЯК ЕЛЕМЕНТ ХУДОЖНЬОГО СВІТУ ТВОРУ	384
<i>Пахарева Т.А.</i> СТИХОТВОРЕНИЕ Н. ГУМИЛЕВА «И ГОД ВТОРОЙ К КОНЦУ СКЛОНЯЕТСЯ...» СКВОЗЬ ПРИЗМУ СЕМАНТИКИ МЕТРА	391
<i>Раскина Е.Ю.</i> ВОЙНА, РЕВОЛЮЦИЯ И ВОЛШЕБНАЯ СКРИПКА: ОБРАЗНО-СИМВОЛИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ СТИХОТВОРЕНИЯ Н.С. ГУМИЛЕВА «И ГОД ВТОРОЙ К КОНЦУ СКЛОНЯЕТСЯ»	399
<i>Чевтаев А.А.</i> СОБЫТИЙНАЯ СТРУКТУРА СТИХОТВОРЕНИЯ Н. ГУМИЛЕВА «И ГОД ВТОРОЙ К КОНЦУ СКЛОНЯЕТСЯ...»: ОТ ВРЕМЕНИ К ВЕЧНОСТИ	406
<i>Гон О.М.</i> «ЗМІСТ ЛОГОСА ВТРАЧАЄ СЛОВО»: РЕЦЕПЦІЯ ЖАНРУ «КАНТОС» ПАУНДА	414
<i>Кальян К.А.</i> КОНЦЕПТ МАСКУЛІННОСТІ В ІНТИМНОЇ ЛИРИКЕ Р.А. КАТАЕВОЙ	422
<i>Князь А.А.</i> ЭВОЛЮЦИЯ ОБРАЗА ТЕЗЕЯ В ТРАГЕДИИ М. И. ЦВЕТАЕВОЙ «АРИАДНА»	428

Никитская Е.И. ХУДОЖЕСТВЕННЫЙ МИР СТИХОТВОРЕНИЯ Н.С. ГУМИЛЕВА «ЕВА ИЛИ ЛИЛИТ»	434
Фокина С.А. МУЗЫКАЛЬНЫЙ КОНТЕКСТ КАК ИНТЕРПРЕТАЦИОННАЯ ДОМИНАНТА СТИХОТВОРЕНИЯ АНДРЕЯ ШИРЯЕВА «ТЫ НАЧИНАЕШЬСЯ ИЗ ТЕМНОТЫ...»	441
Григораш А.М. ИНДИВИДУАЛЬНО-АВТОРСКАЯ ИНТЕРПРЕТАЦИЯ ПОСЛОВИЦ И ПОГОВОРОК В МЕМУАРНОМ ЖАНРЕ (НА МАТЕРИАЛЕ КНИГ Н. Я. МАНДЕЛЬШТАМ «ВОСПОМИНАНИЯ» И «ВТОРАЯ КНИГА»)	447
Клименко Т.А. ЯЗЫКОВЫЕ ОСОБЕННОСТИ ЛИРИКИ (НА МАТЕРИАЛЕ СТИХОТВОРЕНИЙ СОВРЕМЕННЫХ АВТОРОВ)	453
Полякова Т. М. АВТОРСКАЯ ИНТЕРПРЕТАЦИЯ УКРАИНИЗМОВ В РУССКОМ ХУДОЖЕСТВЕННОМ ТЕКСТЕ.	458
Сахарова О.В. ЯК І ПРО ЩО «ГОВОРЯТЬ» ПЕРСОНАЖІ ДРАМАТИЧНОГО ТВОРУ (НА МАТЕРІАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ДРАМАТУРГІЇ КІНЦЯ XX – ПОЧАТКУ XXI СТОЛІТТЯ)	463
Ченьлин Чень СПЕЦИФИКА ПЕРЕВОДА РАССКАЗА ДЛЯ ДЕТЕЙ С РУССКОГО ЯЗЫКА НА КИТАЙСКИЙ (НА МАТЕРИАЛЕ ПРОИЗВЕДЕНИЯ РАДИЯ ПОГОДИНА «КТО НАГРЕЛ МОРЕ»)	470
Шэнь Биньбинь О СВОЕОБРАЗИИ НЕКОТОРЫХ РЕЧЕЭТИКЕТНЫХ ФОРМУЛ В ПОВЕСТИ С. Т. АКСАКОВА «ДЕТСКИЕ ГОДЫ БАГРОВА-ВНУКА»	477